

Den sidste sag på dagsordenen var:

Første behandling af forslag til lov om navngivning af fast ejendom.

(Lovforslaget findes i tillæg A. sp. 1163, fremsættelsen i tidenden sp. 1941).

Lovforslaget sattes til forhandling.

Conradsen: Det foreliggende lovforslag om navngivning af fast ejendom kan vel på en vis måde betragtes som en ajourføring, en vis modernisering, af en gammel plakat af 11. april 1821, en plakat, der hidtil sammen med visse cirkulærer og retskendelser har været så at sige den eneste rettesnor ved forandring af navne på landejendomme. Men man er dog her også til en vis grad inde på ny lovgivning.

Plakaten af 11. april 1821 var sikkert affødt af visse militære ønsker om større pålidelighed i de dengang eksisterende topografiske korts oplysninger. Plakaten indeholdt de retningslinjer, der skulle anvendes, sådan som det udførligt er omtalt i lovforslagets bemærkninger. Formålet var vel kort sagt at undgå, at ejendomme på samme egn havde samme navn. Hidtil har disse bestemmelser kun været gældende for landejendomme, men da det efterhånden viste sig, at det også blev almindeligt at give de store ejendomskomplekser i byerne navne, har der fra forskellig side været fremsat ønske om, at også sådanne navne blev beskyttet, således at eventuelle forvekslinger kunne undgås. I al almindelighed findes der vist ikke i øjeblikket nogen særlig beskyttelse af navne på fast ejendom bortset fra den, som eventuelt kan være indeholdt i anden lovgivning f. eks. om firma- og varemærker, om personnavne, om aktieselskaber m. v. Statsministeriet nedsatte derfor den 17. december 1954 et udvalg til, som det hedder i den højtærede landbrugsministers fremsættelsestale, „overvejelse af spørgsmålet om, hvorvidt der burde søges tilvejebragt regulerende bestemmelse med hensyn til navngivning af ejendomme.“

Udvalget, hvis formand var landsretssagfører, dr. jur. Axel H. Pedersen, og som havde repræsentanter for De samvirkende Sognerådsforeninger i Danmark, stednavne-

udvalget, Frederiksberg kommune, landbrugsministeriet, foreningen „Bymæssige Kommuner“, generaldirektoratet for post- og telegrafvæsenet, Københavns kommune, Den danske Købstadforening samt bolig-, justits-, stats- og indenrigsministeriet, afgav i februar 1956 betænkning indeholdende det forslag til lov, som behandles i tinget i dag. Jeg vil gerne med det samme bemærke, at udvalget i sin betænkning oplyser, at det har lagt vægt på, at der ikke oprettes noget nyt administrationsapparat, og at der kun indføres nye lovregler i det omfang, afgørende hensyn taler derfor.

Ved en gennemgang af selve lovforslaget har jeg fundet et par områder, som jeg gerne vil pege på.

Meget udførligt angiver § 1 de regler, der skal iagttages ved navngivning af fast ejendom. Paragraffen opregner, i hvilke tilfælde et navn ikke kan anvendes; det vil, synes jeg, føre for vidt at gå i enkeltheder herom. Men for at befolkningen kan være orienteret, fastsætter den næste paragraf, at beskyttede navne skal optages på en fortegnelse, som sammen med senere tillæg optages i Lovtidende.

I § 3 anføres det, at fast ejendom i denne lov skal forstås i overensstemmelse med de regler, som anvendes ved udstykning og sammenlægning af faste ejendomme. Lovens bestemmelser skal også gælde for bygninger på lejet grund og på søterritoriet. Hvis flere faste ejendomme, som udgør en samlet bebyggelse eller i øvrigt er naturligt sammenhørende, skal have et fælles navn, skal der være enighed blandt samtlige ejere.

Skulle en ejer af fast ejendom blive meget glad ved det navn, ejendommen bærer, eller af andre grunde gerne ville bevare navnet, åbnes der i lovforslagets § 4 adgang til tinglysning af navnet, dog således at visse regler skal iagttages, bl. a. at ejendommen skal have været kendt under det begærede eller gængse navn, inden den lov, vi her behandler, træder i kraft, og at kommunalbestyrelsen ikke har indvendinger at gøre imod navnet.

Skulle kommunalbestyrelsen ikke kunne give ejeren af en fast ejendom en erklæring uden indvendinger mod navnet, skal — og det synes jeg er ganske naturligt — kommunalbestyrelsens afslag begrundes. Når tinglysning af det begærede navn er sket,

[Conradsen.]

indsender tinglysningsdommeren til notering i matriklen meddelelse om tinglysningen til landbrugsministeriet. Dog er der her en undtagelse for de to store byområder København og Frederiksberg, hvor meddelelsen skal sendes til vedkommende borgmester.

Gennem mange århundreder måske har adskillige landejendomme haft et navn, som er gået ind i daglig tale eller på anden måde har vundet hævd. Derfor kræves der efter § 5 i nærværende lovforslag ved ændring eller opgivelse af et navn tilladelse fra landbrugsministeriet, og her falder lovforslaget sammen med den tidligere omtalte plakats indhold. Skulle der opstå ønske eller krav om navneændring, må ansøgning sendes til landbrugsministeriet og være ledsaget af en udtalelse fra kommunalbestyrelsen, og ansøgningen bør i almindelighed kun imødekommes, hvis særlige grunde taler derfor. Meningen må vist være den, at man ønsker en vis stabilitet med hensyn til de navne, som efterhånden er gået ind i befolkningen eller har vundet hævd, således at der ikke fremkommer særlige uoverensstemmelser i så henseende.

Reglerne om, hvordan man skal forholde sig i tilfælde af udstykning, findes i lovforslagets § 6 og går ud på, at den parcel, hvorpå bygningerne er beliggende, skal bevare ejendommens navn. Ved sammenlægning af flere navngivne ejendomme skal der i forbindelse med sammenlægningen træffes bestemmelse om, hvilken parcel der skal være navngiver for den samlede ejendom.

Det pålægges landbrugsministeriet at føre tilsyn med disse reglers overholdelse og at underrette den pågældende tinglysningsdommer, for Københavns og Frederiksbergs vedkommende den pågældende borgmester.

Nu kunne det jo tænkes, at en eller anden kunne føle sig forurettet ved brugen af et navn på en fast ejendom. Hvis det er tilfældet, kan han indbringe spørgsmålet for domstolene, det samme kan landbrugsministeriet gøre, og sager af denne art er normalt henlagt til underretterne, dog at landbrugsministeriet, hvis det mener, der er sket brud på reglerne om tinglysning, kan kære tinglysningen til landsretten.

Der er i og for sig i dette lovforslag ingen straffebestemmelser — som der jo er i mangfoldige andre love — idet man mener i retsplejelovens § 499 at have hjemmel for at ikende bøder, såfremt en dom på dette område ikke efterkommes.

Ved lovens ikrafttræden — der står i lovforslaget, at loven ikke skal gælde for Færøerne og Grønland — skal plakaten af 11. april 1821 ophæves.

Som jeg sagde før, kan man vel sige, at vi med dette lovforslag er inde på et nyt lovgivningsområde, og det vil vel være naturligt at se nærmere på forslaget i et udvalg.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale det foreliggende lovforslag til en hurtig og velvillig behandling i det høje ting.

Østergaard: Det foreliggende lovforslag om navngivning af fast ejendom følger i et og alt det udkast til forslag til lov, der blev fremsat i fjor af navngivningsudvalget. De nugældende regler for navngivning af fast ejendom er jo fastlagt i en meget gammel forordning, en såkaldt plakat, fra 1821. I det store og hele må man vist sige, at navngivningen efter denne gamle forordning har været ret tilfredsstillende, og venstre forstår egentlig ikke, hvad vi skal med en ny lovgivning på dette område, hvor man hidtil har klaret sig ganske udmærket uden indblanding fra lovgivningsmagtens eller statens side. Man kan vel egentlig rejse det spørgsmål, hvad vi i det hele taget skal med navnebeskyttelse, enten det nu drejer sig om faste ejendomme eller personer.

Jeg skal ikke som det ærede medlem hr. Conradsen gå ind på de enkelte paragraffer i forslaget — det hører jo til ved anden behandling — men jeg vil dog gøre et par bemærkninger om § 1, der nævner alle de områder, som en ejendom ikke må opkaldes efter. Jeg forstår egentlig ikke, hvad man skal med denne bestemmelse, om den ønskes gennemført af hensyn til landejendomme eller af hensyn til byejendomme. Jeg ser ikke, der sker nogen skade ved, at f. eks. landejendomme har samme navn, selv inden for samme kommune. Det er yderst sjældent, det forekommer, og selv om det skulle træffe sig sådan, at huse og villaer inden for samme gade har samme navn,

[Østergaard.]

er dette også ganske ligegyldigt; det afgørende, det adskillende, er jo husnummeret. Folk bør dog have lov til at gebærde sig, om jeg så må sige, som de vil, uden indblanding, og navnlig da hvad angår navngivning af deres ejendomme.

Det ærede medlem hr. Chr. Thomsen udtrykte under den foregående sags behandling glæde over, at en lov var blevet overflødiggjort. Jeg deler denne det ærede medlems glæde, men ud fra samme synspunkt skulle vi nødig gå til at vedtage en ny lov, som i virkeligheden er overflødig. Dertil kommer — og det er egentlig det væsentligste — at vi af erfaring ved, at nye love giver ny administration, det vil atter sige nye udgifter, og det er da ikke ligefrem udgiftsstigninger, vi er ude efter. Så vidt jeg ved, er det netop spørgsmålet om besparelser, der er aktuelt i øjeblikket, og derfor synes venstre, at vi skal spare både loven og de af denne følgende udgifter.

Reedtz-Thott: Det ærede medlem hr. Conradsen har jo gennemgået lovforslaget ret minutiøst, så det behøver jeg vel næppe at gøre; men jeg vil gerne gøre nogle enkelte bemærkninger til det, der i det hele taget er fremført om denne sag.

Der står jo lærde og indsigtfulde navne bag den betænkning, som danner grundlag for det lovforslag, vi her beskæftiger os med, og ønskes problemet løst — problemet med hensyn til, at der kan forekomme fejltagelser, og problemet i henseende til, at der, navnlig i de større kommuner, måske kan være anledning til at søge fastere regler på dette område — ja, så kan det næppe gøres bedre, end det er foreslået her.

På den anden side må man have ret til at spørge, om det overhovedet er nødvendigt og påkrævet, at der gives fastere regler og retsbeskyttelse på disse områder, hvor vi egentlig har klarlagt os meget godt med de bestemmelser, vi har haft, siden den gamle plakat af 1821 blev udstedt. Hvis der f. eks. blot er tale om på en eller anden måde at blive klar over, hvilken ejendom det drejer sig om i en beskrivelse af en eller anden art, så har vi jo matrikelnummeret, den ældgamle betegnelse, der går igen i tingbøgerne, og som i hvert enkelt tilfælde henhører til den enkelte ejendom. Og hvis

det drejer sig om for postvæsenet at finde en ejendom ude på landet, er det dog som regel sådan, at man, når man sender en pakke med postvæsenet til en eller anden ude på landet, skriver ikke alene ejendommens, men også ejerens navn på. Erfaringsmæssigt giver dette ingen anledning til forveksling ude på landet, hvor postbuddet jo praktisk talt også kender alle beboerne. Og hvis man — jeg kan forstå, at det er dér, problemet egentlig ligger — i byerne vil give ejendomskomplekser eller villaer nye navne, som man gerne vil have for sig selv, kan man vel nok sige, at det er noget, borgerne på en vis måde må gøre for deres egen fornøjelse; det er egentlig ikke noget, der har noget som helst med almindelige administrationskrav at gøre. Ganske vist ser man af den afgivne betænkning, at det netop er administrationen i de større byer, der har støttet ønsket om fastere regler på disse områder.

I tilfælde af, at man går ind for, at det er påkrævet med en lov på dette område, kunne man jo godt gå den vej, der her er fulgt, nemlig at bygge ikke alene på den gamle plakat, men også på det cirkulære om tinglysning, som kom i 1899. Om det er den rigtige fremgangsmåde at følge — altså at lade tinglysningen være afgørende for, om et navn er beskyttet eller ej — det ved jeg ikke. Det er måske i øvrigt tvivlsomt, om man skal beyrde dommerne, der i forvejen har nok at lave, med yderligere arbejde i forbindelse med tingbog og tingblade. Man kan vel nok vente, at der kommer yderligere arbejde, fordi det nu ikke alene som efter den gamle ordning drejer sig om, at der skal tinglyses ved ændring af navne; også hvor folk vil have nye navne beskyttet, skal der tinglyses. Man må derfor forudse større administration for dommeren. Dernæst skal dommeren indberette til landbrugsministeriet, og dette skal igen offentliggøre i Tingbladet. Kunne man ikke, hvis man vil gå den vej, undgå denne dobbelte administration ved at oprette et centralkartotek i landbrugsministeriet, måske, som foreslået i betænkningen, ført af varemærkedirektoratet i tilslutning til de mange andre registre, firmamærkeregistret, varemærkeregistret og aktieselskabsregistret? Men ét kan jeg være enig med det ærede medlem hr. Østergaard om: gratis

[Reedtz-Thott.]

bliver det næppe. Jeg vil derfor lade min stilling være afhængig af, hvad vi kan forhandle os frem til i udvalget, når vi får set lidt nærmere på lovforslaget.

Helge Larsen: Vi lever jo i en tid, hvor det er meget almindeligt at modernisere, og når man hører, at lovgivningen vedrørende faste ejendommers navne går helt tilbage til enevældens tid, til en plakat af 1821, kunne man måske godt tro, at der var grund til en modernisering. Men jeg må ærligt tilstå, at ved at se lovforslaget igenem er jeg ikke blevet overbevist om, at der foreligger et problemkompleks af et sådant omfang, at det påkalder lovgivningsmagtens indgriben. Jeg kan forstå, at det for en systematiserende tankegang kan være irriterende, at der findes hundrede „Søblink“ eller „Skovly“; men lad dog folks fantasi have frit spillerum i hvert fald med hensyn til navnet på deres hus. Normalt er der vel ikke nogen, der kalder deres statsbungalow for „Frijnsborg“ eller „Gauon“, og skulle der være én, der opkalder den efter tante Amalie, vil den næppe blive forvekslet med residenspalæet.

Derfor kan jeg afslutte disse bemærkninger med at sige, at for det radikale venstres vedkommende skal der særdeles tungtvejende argumenter til i retning af statistik, der kan overbevise os om, at her foreligger et misforhold, der har medført ulemper af betragteligt omfang, før vi kan gå med til gennemførelsen af dette lovforslag. Indtil videre er jeg absolut tvivlende med hensyn til værdien og nytten af denne lovgivning.

Alfred Jørgensen: Selv om den lovgivning, vi her sysler med, ikke drejer sig om livsvigtige problemer, vil jeg gerne anerkende dens berettigelse, navnlig hvor den tager sigte på at beskytte erhvervede eller hævdvundne interesser, der vedrører navngivning af ejendomme.

I § 1, 1. stk., kan jeg give min tilslutning til punkterne a, b, c og d, hvorved navne, der allerede er taget i brug som navne på faste ejendomme, nyder beskyttelse. Men ordlyden i punkt e, hvor det hedder, at navne, der afviger fra den almindelige sprogbrug, ikke kan anvendes ved navngivning

af fast ejendom, er jeg ikke så glad for. Bestemmelsen synes at rumme et unødvendigt indgreb i folks ret til at bestemme over deres egne forhold, hvor dette kan ske, uden at de går andres rettigheder for nær.

Det kunne opfattes, som om det var fremmedord, man ville til livs, men det kan formodentlig ikke være tilfældet. I mit naboskab ligger der et lille hus, „Nûk“. Det kan vel ikke siges at falde inden for almindelig sprogbrug; det er nemlig grønlandsk og betyder næs. Det er da et fikst lille navn. En af mine venner, som er esperantist, har kaldt sin villa „Sunbrilo“, solskin. Det synes jeg er et kønt navn. Og hvad med navne som „My castle“, „Mia nido“, „Soli deo gloria“, „Sursum corda“ o. s. v.? Det kan vist ikke være meningen, at vi skal til at danisere slige navne.

Hvad med gode danske navne, der som navne på fast ejendom også afviger fra den almindelige sprogbrug? Jeg har set en ejendom, der hed sådan noget som „Smørum“; jeg har også set, at man kan kalde et sommerhus for „Lille Jens“. Jeg synes, det er ganske gode navne, og håber, at landbrugsministeren ikke vil være uenig med mig heri. Den stærkeste afvigelse fra almindelig sprogbrug ved navngivning af ejendomme kom jeg ud for sidste sommer, da jeg kom forbi et lille hus, som lå ombølget af havbrise og blomsterduft. Der havde manden — eller måske var det konen — givet huset det meget sigende, men ikke almindelige navn „Athisha“.

Hvis man med den nævnte passus i lovforslaget ikke har haft i sinde at dæmme op for folks fantasi og lune med navngivning af deres hus, vil jeg henstille, at ordlyden af § 1, stk. 1, punkt e, ændres, så at den virkelige mening kommer frem.

I punkt f hedder det, at der ikke kan tillægges en ejendom et navn, der er misvisende under hensyn til de virkelige forhold. Også her finder jeg at der drages for snævre grænser for folks frihed. Kan der i grunden ske nogen skade ved, at et hus hedder „Paradis“, selv om man ved, at folkene derinde lever som hund og kat? Jeg synes ikke om, at lovgivningen trækker for snævre grænser for folks frihed på dette område. Hvad kunne der ske, hvis kommunisterne kaldte huset, hvor Land og Folk holder til, for „Pax“?

[Alfred Jørgensen.]

I § 3, stk. 1, findes et udtryk, som jeg ikke helt forstår, nemlig „bygninger på lejet grund og på søterritoriet“. Det studsede jeg noget over. Det synes at åbne helt nye muligheder for fremskaffelse af byggegrunde, ligesom det gør det nødvendigt at overveje udvidelse af begrebet „grundskyld“ til også at omfatte „bundskyld“ — undskyld!

For øvrigt kan jeg udtale min tilfredshed med, at det fremgår af lovforslaget, ligesom det understreges af den højtærede landbrugsministers fremsættelse, at det tilsigtes at skabe en ordening, som kan virke, uden at der kræves noget nyt administrationsapparat.

Jeg vil derfor med velvilje følge lovforslaget på dets videre gang, idet jeg henstiller til udvalget ved den endelige afpuddning at tilstræbe den størst mulige klarhed ved affattelsen af de enkelte paragraffer.

Landbrugsministeren (Smørum): Jeg kan ikke sige, at det er sådan ubetinget tilslutning, jeg har fået til dette lovforslag.

Når venstres ordfører, det ærede medlem hr. Østergaard, siger, at lovforslaget er ganske overflødig, synes jeg, det er en lovlig flot bemærkning i betragtning af, hvordan det er blevet til. Det er jo ikke sådan, at vi i landbrugsministeriet har ønsket at få udvidede kontrolbestemmelser med hensyn til faste ejendommers navngivning. Nej, lovforslaget er blevet til på grundlag af en ganske enstemmig betænkning fra en kommission, hvori alle de interesserede organisationer og institutioner har været repræsenteret.

Jeg vil advare imod, at vi behandler dette lovforslag alt for overfladisk. Når en række repræsentanter fra de kommunale organisationer og fra de forskellige ministerier, der har med bygge Lovgivning at gøre, er blevet enige om de bestemmelser, der indeholdes i lovforslaget, mon der så ikke er en ganske sund tanke med det, og mon ikke det, man her har fundet frem til, er praktisk og hensigtsmæssigt under hensyn til den udvikling, der har fundet sted?

Det er f. eks. blevet sagt, at man ikke kan forveksle ejendomme; de har deres matrikelnummer; men postvæsenet kender ikke

matrikelnumrene. Når f. eks. 2-3 landejendomme inden for samme ejerlag hedder „Favnebjerggaard“ eller et andet navn, er det fuldkommen misvisende og giver anledning til forvirring og ombytning af breve i stor udstrækning. Det ville være naturligt, om de gamle landejendomsnavne, der har været kendt på egnen gennem århundreder, blev beskyttet, således at ingen anden ejendom inden for det samme ejerlag kunne få det samme navn.

Jeg tror, at de bestemmelser, der indeholdes i lovforslaget efter den grundige behandling, de har fået af de interesserede organisationer, har krav på en grundig og alvorlig behandling i Folketinget.

Der har været nævnt forskellige enkeltheder, og da vi her befinder os på et nyt lovgivningsområde, er det rimeligt, at der bliver lejlighed til sagligt og grundigt at gennemgå bestemmelserne i et udvalg, og det er jeg naturligvis parat til at medvirke til.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Conradsen: Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til et udvalg på 17 medlemmer.

Uden forhandling eller afstemning vedtoges dette forslag.

Formanden: Der er ikke mere på dagsordenen.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 24. januar, kl. 13 med følgende dagsorden:

1) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om fremme af udbytte- deling [af Bertel Dahlgaard m. fl.].

2) Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:

Forslag til lov om forhøjelse af retsafgifter m. m.

[Formanden.]

- 3) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om bekæmpelse af farlige plantesygdomme og skadedyr.

- 4) *Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående:*

Forslag til lov om navngivning af fast ejendom.

- 5) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændringer i myndighedsloven.

- 6) *Anden behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om rettens pleje [vedrørende værgemål for umyndige].

- 7) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ophævelse af lov om teaterdrift i København m. v.

- 8) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om offentlig forsorg (vedrørende ændring af kommunehjælpsgrænsen, bestemmelserne om pristalsregulering m. v.).

- 9) *Første behandling af:*

Forslag til lov om ændring i lov om folkeforsikring. (Om hjemmesygepleje).

Mødet hævet kl. 15²⁵.

48. møde.

Torsdag den 24. januar kl. 13.

Den første sag på dagsordenen var:

*Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om fremme af udbytte-
deling [af Bertel Dahlgaard m. fl.].*

Valgt blev: *Hans Rasmussen, Bundvad, Einer-Jensen, Carl P. Jensen, Lund Jensen, Wiggo Larsen, Robert Sørensen, Lorentzen, Jørgen Gram, Thorkil Kristensen, Kryger, Anker Lau, Poul Møller, Bøgholm, Fanger, Bertel Dahlgaard og Jørgen Jørgensen (Lejre).*

Den næste sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om forhøjelse af retsafgifter m. m.

Valgt blev: *Jens Hansen, Hans Christensen, Conradsen, Andreas Hansen, Hjortnæs, Th. Mikkelsen, K. Axel Nielsen, Axel Ivan Pedersen, Henry Christensen, Peder Christensen (Rebild), Foged, Lorentzen, Helga Pedersen, Thestrup, Bruun de Neergaard, Gottschalck-Hansen og Helge Larsen.*

Den følgende sag på dagsordenen var:

Valg af 17 medlemmer til et udvalg angående forslag til lov om bekæmpelse af farlige plantesygdomme og skadedyr.

Valgt blev: *Chr. Thomsen, Bladt, Jens Hansen, Lund Jensen, Evald Kristensen, Th. Mikkelsen, Chr. Rasmussen, Teichert, Henry Hansen, Frode Carstensen, Foged, Heick, Karlskov Jensen, Poul Claussen, Clausen (Olufskjær), Reedtz-Thott og Kirkegaard.*